

Інформація про збудників захворювання в людей. Вакцинація – це захист!

Що таке паротит?

Паротит – це заразне інфекційне захворювання, спричинене вірусом паротиту. Його симптомами передусім є запалення та набряк привушних залоз. На паротит хворіють у всьому світі, цілорічно та в будь-якому віці. Завдяки вакцинації сьогодні це захворювання зустрічається значно рідше, ніж раніше. Однак паротит і досі трапляється повсякчас, особливо в незахищених осіб.

Як передається паротит?

Від людини до людини

Вірус паротиту передається виключно від людини до людини. Під час кашляння, чхання та розмови збудники можуть поширюватися повітрям у маленьких краплях слини, і люди їх вдихатимуть. Також можна заразитися через прямий контакт зі слиною, наприклад, через поцілунок. Рідше відбувається зараження через слину на предметах, наприклад, на спільному посуді.

Які симптоми захворювання?

Визначити наявність захворювання можна за загальними симптомами, як-от млявість, втрата апетиту, головний біль та біль у суглобах і лихоманка. Характерним симптомом є набряк привушних залоз, який супроводжується болем і запаленням. Набряк може бути з одного або з двох боків, і залишається він приблизно від трьох до восьми днів. Також можуть набрякнути слинні залози в нижній щелепі та під язиком і сусідні лімфатичні вузли.

Щонайменше третина випадків зараження перебігає без скарг або з незначними скаргами. Передусім у дітей віком до п'яти років часто присутні лише симптоми, схожі на застуду. Через це паротит часто залишається не діагностованим.

З віком підвищується ризик виникнення **ускладнень** або пізніх наслідків. У 10 відсотках у хворих розвивається запалення оболон головного мозку, яке може супроводжуватися сильним головним болем, ригідністю м'язів шиї та блюванням. Рідше запалення мозку може мати незворотні наслідки, як-от параліч, або, в окремих випадках, навіть призвести до смерті. В одному з 20 000 випадків захворювання відбувається ушкодження або втрата слуху назавжди. Майже в кожного третього чоловіка, який захворів після пубертатного віку, наслідком паротиту є орхіт. Він проявляється повторним підвищенням температури тіла, сильним набряком одного або двох яєчок і болем у разі натискання на них та може призвести до зниження фертильності, а зрідка – до її втрати. У жінок може виникнути запалення молочних залоз або яєчників. Також можливе інше ускладнення – запалення підшлункової залози.

Коли хвороба проявляється та як довго хвора особа є заразною?

Як правило, симптоми з'являються з 16 по 18 день (іноді з 12 по 25 день) після зараження. Людина є заразною від одного тижня до 9 днів після появи набряку привушних залоз. Імовірність заразити інших найвища з другого по четвертий день після початку захворювання. Хвора людина може бути заразною, навіть якщо вона не має симптомів або має, але незначні.

Хто особливо підпадає під ризик?

На паротит може захворіти будь-хто, хто ще не хворів або достатньою мірою не захищений за допомогою вакцинації. Зрідка люди хворіють на паротит навіть після повної вакцинації, тобто двох щеплень. Для підлітків і дорослих ризик появи ускладнень вищий, ніж у дітей.

Яких правил дотримуватися за наявності захворювання?

- ▶ Якщо ви підозрюєте, що у вас паротит, негайно зверніться до лікаря.
- ▶ Спеціального лікування від паротиту не існує. Можна лише усунути симптоми, наприклад, за допомогою знеболювальних або жарознижувальних ліків.
- ▶ Щоб нікого не заразити, хвора людина, за можливості, має обмежити контакти з іншими.
- ▶ Щодо паротиту діють положення Закону про захист від інфекційних захворювань. Особи, в яких виявлено паротит чи щодо яких існує відповідна підозра, мають негайно припинити відвідування громадських установ, як-от шкіл або дитячих садків, чи призупинити свою професійну діяльність у цих місцях. Це також стосується осіб, у чиєму помешканні є хворі або люди з підозрою на інфікування, якщо вони ще не хворіли або повною мірою не захищені за допомогою вакцинації. Хворі мають повідомляти про своє захворювання в громадську установу.
- ▶ Оскільки випадки захворювання на паротит обов'язково реєструють, громадська установа поінформує не тільки лікаря, а й відповідальне управління охорони здоров'я. Управління або лікар визначать, коли хвора особа знову зможе відвідувати громадську установу або працювати в ній.

Як себе захистити?

Вакцинація

Постійний комітет із вакцинації (STIKO) інституту Robert Koch-Institut рекомендує вакцинуватися від паротиту. Для цього існують вакцини КПК (кір, паротит, краснуха), які також захищають від кору й краснухи, і вакцини КПКВ, що містять додатковий компонент для захисту від вітряної віспи (Varicella). Вакцини тільки від паротиту в Німеччині немає.

- ▶ **Дітям** рекомендують формувати захист у два кроки. Перше щеплення потрібно зробити у віці 11 місяців, а друге – у віці 15 місяців, але не раніше ніж через 4 тижні після першого щеплення. Як правило, уперше вакцину КПК можна ввести в рамках профілактичного огляду U6. Це можна зробити вже у віці 9 місяців, перш ніж дитина почне відвідувати громадську установу, коли їй виповниться 11 місяців.
- ▶ **Невакцинованим дітям і підліткам** потрібно зробити щеплення двома дозами якнайшвидше, з інтервалом між їх введенням не менше 4 тижнів.
- ▶ **Дорослі, які народилися після 1970 року та працюють у певній сфері**, обов'язково мають двічі зробити щеплення вакциною КПК. Це стосується працівників дошкільних і шкільних, медичних установ, закладів, де здійснюють догляд, притулків, наприклад, для біженців, а також працівників середніх спеціальних, технічно-професійних шкіл і ВНЗ.

Особа, яка мала контакт із хворим на паротит та не захищена від цієї хвороби, за можливості має впродовж 3 днів зробити щеплення від кору, краснухи й паротиту, тобто так зване переривальне щеплення.

Де можна отримати інформацію?

Консультацію та інформацію можна отримати в місцевому управлінні охорони здоров'я. Оскільки випадки паротиту підлягають реєстрації, управління має інформацію про поточну ситуацію та великий досвід боротьби з цією хворобою.

Також більше (спеціальної) інформації можна отримати на сайті установи Robert Koch-Institut (www.rki.de/mumps, www.rki.de/stiko).

Більше інформації щодо захисту від інфекційних захворювань за допомогою вакцинації подано на сайті центру Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (www.impfen-info.de).

STEMPEL

Видачник:

Федеральний центр медичного просвітництва (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung), Кельн. Усі права захищено.

Створено в співпраці з Федеральним об'єднанням лікарів громадської служби здоров'я (Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V.) та за погодженням з інститутом Robert Koch-Institut.

Цю інформацію для населення можна безкоштовно завантажити на сайті www.infektionsschutz.de.